

УДК 330.5:338.45

DOI: 10.31732/2663-2209-2019-56-176-184

ДИНАМІКА РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ ЯК ЧИННИКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Лойко В.В.¹, Лойко Д.М.²

¹ д.е.н., доцент, професор кафедри фінансів та економіки, Київський університет імені Бориса Грінченка, м. Київ, вул. Тимошенка, б. 13-Б, 04212, Україна, тел.: (044)-461-02-52, e-mail.: v.loyko@i.ua, ORCID: 0000-0003-3248-1585

² к.е.н., доцент, докторант кафедри теоретичної та прикладної економіки Чернігівського національного технологічного університету, м. Чернігів, вул. Шевченка, 95, 14000, Україна, тел.: (066)-269-10-60, e-mail.: Loyko_d@i.ua ORCID: 0000-0002-2443-2719,

DYNAMICS OF UKRAINE INDUSTRY DEVELOPMENT AS AN INTEGRATED PROVISION OF ECONOMIC SECURITY OF NATIONAL ECONOMY

Loiko V.¹, Loiko D.²

¹ Doctor of science (Economics), professor, Borys Grinchenko Kyiv University, Kyiv, st. Timoshenko, h. 13-B, Kyiv, 04212, Ukraine, tel.: (044)-461-02-52, e-mail.: v.loyko@i.ua, ORCID: 0000-0003-3248-1585

² Ph.D. (Economics), associate professor, doctorate of theoretical and applied economics department, Chernihiv national Technological University, Chernihiv, st. Shevchenko, 95, 14000, Ukraine, tel.: (066)-269-10-60, e-mail.: Loyko_d@i.ua, ORCID: 0000-0002-2443-2719

Анотація. У статті досліджено динаміку розвитку промисловості України як чинника забезпечення економічної безпеки національної економіки. Валовий внутрішній продукт у вартісному виразі за період 2014-2018 рр. зріс у 2,24 рази. Проте рівень ВВП у 2018 р. склав тільки 91,3 % рівня 2013 р. За період 2014-2018 рр. в національній економіці України відбулось зростання індексів промислової продукції: в цілому по промисловості на 13,01 %, по добувній промисловості - на 13,66 %, по переробній промисловості - на 102,4 %. Темпи приросту реалізації промислової продукції добувної промисловості (у 2,53 рази) перевищували темпи приросту продукції переробної промисловості (у 2,09 рази) на 21,05 %. За досліджуваній період 2014-2018 рр. обсяг прямих іноземних інвестицій у національну економіку знизився на 39,88 %, що є негативною тенденцією. Обсяг освоєних капітальних інвестицій за період 2014-2018 рр. у національну економіку України в цілому зріс у 2,64 рази, у промисловість – у 2,31 рази. Питома вага капітальних інвестицій у промисловість у 2018 р. склала 34,54 % та зменшилась за досліджуваній період на 4,76 %. Обсяг капітальних інвестицій у переробну промисловість у 2018 р. перевищив обсяг капітальних інвестицій у добувну промисловість у 1,87 рази. Питома вага інноваційно активних підприємств не була високою і склала у 2018 р. тільки 14,1 % від загальної кількості підприємств. Зростання виробництва із використанням технологій високого рівня відбувалось наступними темпами: 2016 р. – 10,6 %, 2017 – 7,7 %, 2018 – 0,7 %; із використанням технологій середнього рівня: 2016 р. – 0,7 %, у 2017 р. – 11,4 % та у 2018 р. – 6,4 %. Динаміка рейтингу України за індексом глобальної конкурентоспроможності є позитивною: починаючи з 2014 р. Україна у 2018 р. піднялась на 7 пунктів у рейтингу конкурентоспроможності економік країн світу. Рівень інтегрального показника економічної безпеки національної економіки відповідає оцінці «задовільно» за шкалою Харрінгтона.

Ключові слова: Україна, національна економіка, валовий внутрішній продукт (ВВП), промисловість, розвиток, динаміка, обсяги виробництва, економічна безпека.

Формул: 0, рис.: 0, табл.: 7, бібл.: 14

Annotation. The article examines the dynamics of development of the Ukrainian industry as a factor in ensuring the economic security of the national economy. Gross domestic product in value terms increased 2.24 times in the period 2014-2018. However, the GDP level in 2018 amounted to only 91.3% of the level of 2013. For the period 2014-2018, in the national economy of Ukraine there was an increase of indices of industrial production: in general, by industry by 13.01%, by extractive industry - by 13.66%, in manufacturing - by 102.4%. The growth rate of industrial production of mining industry (2.53 times) exceeded the growth rate of production of processing industry (2.09 times) by 21.05%. During the 2014-2018 period, FDI decreased by 39.88%, which is a negative trend. The volume of capital investments mastered in the period 2014-2018 in the national economy of Ukraine as a whole increased 2.64 times, in industry - 2.31 times. The share of capital investment in industry in 2018 amounted to 34.54% and decreased by 4.76% over the

period under review. The volume of capital investments in processing industry in 2018 exceeded the volume of capital investments in mining industry by 1.87 times. The share of innovative enterprises was not high, accounting for only 14.1% of the total number of enterprises in 2018. Production growth with the use of high-level technologies was at the following rates: 2016 -10.6%, 2017 - 7.7%, 2018 - 0.7%; using mid-level technologies: 0.7% in 2016, 11.4% in 2017 and 6.4% in 2018. The dynamics of Ukraine's ranking on the Global Competitiveness Index is positive: since 2014, Ukraine has risen by 7 points in the competitiveness rating of the economies of the world. The level of the integral indicator of economic security of the national economy is in line with the "satisfactory" rating on the Harrington scale.

Key words: *Ukraine, national economy, gross domestic product (GDP), industry, development, dynamics, production volumes, economic security.*

Formulas: 0, fig.: 0, tabl.: 7, bibl.: 14

Постановка проблеми. Сучасна модель національної економіки України характеризується недостатністю розвитку конкуренції між суб'єктами господарювання та надмірним адміністративним навантаженням. Однією із проблем розвитку національної економіки є переважання сировинних виробництв III та IV технологічних укладів, продукція яких експортується. В умовах поширення V-го та VI-го технологічних циклів у розвинутих країнах світу в національній економіці відчутно відставання. Збереження тенденції повільного розвитку V-го та VI-го технологічних укладів може перетворити Україну на країну, здатну лише переймати технології з виробництва продукції, що в свою чергу сприятиме розвитку економічній імпортозалежності та технологічній відсталості. Особливо актуальним є дослідження темпів розвитку промисловості України у контексті забезпечення економічної безпеки національної економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання розвитку промисловості України досліджували відомі вітчизняні вчені: Андрющенко І.Є., Груник І.С., Легенький М.І., Легенький Ю.І., Остапюк Б.Я., Солдак М.О., Якубовський М.М. та інші [1-5]. Дослідження системи економічної безпеки висвітлено у публікаціях Жаліла Я.А., Ляшенко О.М., Сухорукова А.І., Пастернак-Таранушенка Г.А. та інших вчених [6-8].

Зважаючи на проведені дослідження та різноманіття думок вчених, треба зауважити, що розвиток промисловості є важливою умовою для забезпечення

економічної безпеки національної економіки.

Зважаючи на значний доробок фахівців у дослідженні питань розвитку промисловості, актуальним є дослідження щодо динаміки розвитку промисловості України як чинника забезпечення економічної безпеки національної економіки.

Формування цілей статті. Метою статті є аналіз темпів розвитку промисловості України у сучасних умовах господарювання як чинника забезпечення економічної безпеки національної економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сучасному етапі розвитку в умовах глобалізації та міжнародної конкуренції забезпечення економічної безпеки в системі національної безпеки держави є важливим питанням. Процеси реформування в економіці країни та їх вплив на макроекономічну стабільність держави потребують трансформування системи економічної безпеки. Промисловість складає значний сектор у національній економіці. Розвиток промисловості впливає на макроекономічні показники економічного розвитку країни і на забезпечення економічної безпеки та економічної незалежності країни. Аналіз динаміки економічних показників розвитку національної економіки України за період 2014-2018 рр. надав можливість зробити наступні висновки (табл. 1).

Валовий внутрішній продукт у вартісному виразі за період 2014-2018 рр. зріс у 2,24 рази. Проте рівень ВВП у 2018 р. склав тільки 91,3 % рівня 2013 р.

Таблиця 1

Динаміка економічних показників розвитку національної економіки України за період 2014-2018 рр.

Показник	Роки					Відхилення даних 2018 від 2014, %
	2014	2015	2016	2017	2018	
Валовий внутрішній продукт (ВВП) – усього, млн. грн.	1586915	1988544	2385367	2983882	3558 06	Зростання у 2,24 рази
ВВП промисловість – разом, млн. грн.	273170	331833	423121	537037	623120	Зростання у 2,28 рази
Питома вага ВВП, створеного у промисловості у загальному обсягу ВВП, %	17,21	16,69	17,74	17,99	17,51	1,74

*Примітка: Дані наведено без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.
Джерело: складено автором на основі даних [9]*

За проведенням аналізом чинниками, які впливали на зростання ВВП, виступили внутрішні фактори: збільшення обсягів виробництва промислової продукції (табл. 2), зростання внутрішнього попиту, збільшення інвестування. Доцільно зауважити, що питома вага ВВП, створеного у промисловості склала у 2018 р. тільки 17,51 %, проте як питома вага ВВП, створеного у споживчому секторі склала у 2018 р. 45,31 % [10]. В умовах світової тенденції розвитку циркулярної економіки це є позитивним чинником. Проте така тенденція свідчить про споживчу модель національної економіки України, яка базується на коротких циклах розвитку, орієнтуючи бізнес на «швидкі невеликі вигоди».

За даними Євростату за період 2016-2018 рр. відбулось зростання економік

країн Євросоюзу на 6,4 %, зокрема зростання ВВП Польщі склало 13,6 %, Естонії - 12,8 %, Латвії – 11,9 %, Угорщині – 11,7 %, Словаччині – 10,8 %, Литві – 10,2 %, Австрії – 7,5 %, Швеції – 7,3 %, Данії – 6,2 %, Німеччини - 5,9 %, Великобританії – 5,1 %, Франції – 5 % [11].

Проведений аналіз динаміки індексів промислової продукції за видами діяльності надав можливість зробити наступні висновки (табл.2).

За період 2014-2018 рр. в національній економіці України відбулось зростання індексів промислової продукції: в цілому по промисловості на 13,01 %, по добувній промисловості - на 13,66 %, по переробній промисловості – на 102,4 %. Тенденція до зростання індексів промислової продукції є позитивною для розвитку національної економіки.

Таблиця 2

Індекси промислової продукції за видами діяльності, у % до попереднього року

Показник	Роки					Відхилення даних 2018 від 2014, %
	2014	2015	2016	2017	2018	
Промисловість - всього	89,9	87,0	102,8	100,4	101,6	13,01
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	89,3	86,9	102,9	101,6	101,5	13,66
Переробна промисловість	86,3	85,8	99,8	94,3	102,4	18,66

*Примітка: Дані наведено без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.
Джерело: складено автором на основі даних [9]*

За проведеним аналізом період 2014-2018 рр. характеризувався зростанням і обсягів реалізованої промислової

продукції підприємствами України у 2,13 рази (табл. 3).

Таблиця 3

Обсяги реалізованої промислової продукції підприємствами за видами економічної діяльності за період 2014-2018 рр., млн. грн.

Показник	Роки					Відхилення даних 2018 від 2014, %
	2014	2015	2016	2017	2018	
Промисловість - всього	1428839,1	1776603,7	2158030,0	2625862,7	3045201,9	Зростання у 2,13 рази
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	154700,8	191599,3	240150,3	323530,4	391471,1	Зростання у 2,53 рази
Переробна промисловість	903735,3	1139213,2	1312729,0	1627504,3	1885406,2	Зростання у 2,09 рази

*Примітка: Дані наведено без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.
Джерело: складено автором на основі даних [9]*

Темпи приросту реалізації промислової продукції добувної промисловості (2,53 рази) перевищували темпи приросту продукції переробної промисловості (2,09 рази) на 21,05 %. Зростання темпів приросту виробництва та реалізації промислової продукції промисловими підприємствами України відбувалось на тлі дії різних негативних чинників, що свідчить про переформатування виробничої діяльності підприємств.

За даними Євростату за кінець 2018 рр. приріст індустріальної продукції у 28 країнах ЄС знизився на 0,6 %, проте у січні 2019 р. цей показник зріс на 1,2 %. Протягом 2019 р. економічний індикатор виробництва промислової продукції у 28 країнах ЄС був нестабільним: найбільший приріст спостерігався у січні 2019 +1,2 %, найменший рівень – у червні – 1,4 %.

Окремі країни Європейського Союзу мали значний приріст промислової продукції на кінець 2018 р., наприклад: Данія – 10,2 %, Угорщина – 3,6 %, Латвія – 3,0 %, Фінляндія – 1,6 %, Швеція – 1,1 %, Німеччина – 0,8 % [11].

Розвиток підприємств та підприємництва віддзеркалює економічні та соціальні зміни, які відбуваються у суспільстві в цілому. Кількість суб'єктів господарювання на території України

зменшилась за період 2014-2018рр. на 4,79 %. Дана тенденція пояснюється тим, що ринок покидають неконкурентоздатні суб'єкти господарювання. Такі фактори, як підвищення цін на витратні матеріали, високі податки, зростання конкуренції та високі ставки за відсотковими кредитами в банках витісняють їх. Водночас з цим зростає кількість фізичних-осіб підприємців, їх частка в кількості суб'єктів господарювання складає майже 81 %.

Інвестування у розвиток окремих підприємств сприяє більш швидкому розвитку економіки, що є позитивною тенденцією. За проведеними дослідженнями в Україні тільки 4,6 % підприємств мають у статутному капіталі не менше, ніж 10 % прямих іноземних інвестицій. Ці підприємства працюють значно продуктивніше. На українські компанії, які працюють з іноземними інвестиціями припадає 20,4 % працездатного населення України та 24 % загального обсягу капіталу України. Такі цифри дають можливість стверджувати про важливість інвестиційної діяльності в економічному розвитку як окремих підприємств так і міст, регіонів та країни в цілому. Економічний спад виробництва в країні супроводжується спадом вкладення інвестицій як в промисловість, так і в інші сфери економіки (табл. 4).

Таблиця 4

**Динаміка прямих іноземних інвестицій в економіку України за період 2014-2018 рр.,
млн. дол. США**

Показник	Роки					Відхилення даних 2018 від 2014, %
	2014	2015	2016	2017	2018	
Прямі іноземні інвестиції в економіку України – усього, млн. дол. США	53 704,0	38 356,8	32 122,5	31 230,3	32 291,9	- 39,87

*Примітка: Дані наведено без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.
Джерело: складено автором на основі даних [9]*

За досліджуваний період 2014-2018 рр. обсяг прямих іноземних інвестицій знизився на 39,88 %, що є негативною тенденцією. Аналіз динаміки освоєних капітальних інвестицій у національну

економіку України і цілому та, у промисловість зокрема, за період 2014-2018 рр. дозволив зробити наступні висновки (табл. 5).

Таблиця 5

**Динаміка капітальних інвестицій у промисловість України
за період 2014-2018 рр., млн. грн.**

Показник	Роки					Відхилення даних 2018 від 2014, %
	2014	2015	2016	2017	2018	
Капітальні інвестиції - усього	219419,9	273116,4	359216,1	448461,5	578726,4	Зростання у 2,64 рази
Капітальні інвестиції у промисловість - усього	86242,0	87656,0	117753,6	143300,0	199896,0	Зростання у 2,31 рази
Питома вага капітальних інвестицій у промисловість у загальному обсязі інвестицій, %	39,30	32,09	32,78	31,95	34,54	-4,76
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	20010,6	18466,3	22545,6	35552,2	53984,6	Зростання у 2,70 рази
Питома вага капітальних інвестицій у добувну промисловість у загальному обсязі інвестицій у промисловість, %	23,20	21,07	19,70	24,81	27,00	3,80
Переробна промисловість	42474,4	46219,1	62223,3	73883,8	100869,7	Зростання у 2,37 рази
Питома вага капітальних інвестицій у переробну промисловість у загальному обсязі інвестицій у промисловість, %	49,25	52,73	52,84	51,56	50,46	1,21

*Примітка: Дані наведено без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.
Джерело: складено автором на основі даних [9]*

Обсяг освоєних капітальних інвестицій за період 2014-2018 рр. у національну економіку України в цілому зріс у 2,64 рази, у промисловість – у 2,31 рази. Питома вага капітальних інвестицій у

промисловість у 2018 р. склала 34,54 % та зменшилась за досліджуваний період на 4,76 %. Обсяг капітальних інвестицій у добувну промисловість за період 2014-2018 рр. зріс у 2,70 рази, у переробну

промисловість – у 2,37 рази. Питома вага капітальних інвестицій у добувну промисловість склала у 2018 р. 27,00 % від загального обсягу капітальних інвестицій у промисловість та зросла за 5 років на 3,8 %.

Питома вага капітальних інвестицій у переробну промисловість склав у 2018 р. 50,46% від загального обсягу капітальних інвестицій у промисловість та зросла за 5 років на 1,21 %. Потрібно зауважити, що обсяг капітальних інвестицій у переробну

промисловість у 2018 р. перевищив обсяг капітальних інвестицій у добувну промисловість у 1,87 рази.

Розвиток національної економіки за рахунок інноваційних чинників потребує зростання питомої ваги інноваційно активних підприємств. Треба зауважити, що питома вага інноваційно активних підприємств, які впроваджували інновації, не була високою і склала у 2018 р. тільки 14,1 % від загальної кількості підприємств (табл. 6).

Таблиця 6

Динаміка показників інноваційної активності промислових підприємств України за 2013-2018 рр.

Назва показника	Роки					Відхилення даних 2018р. від даних 2014 р., %
	2014	2015	2016	2017	2018	
Питома вага підприємств, що займались інноваціями, %	16,1	17,3	18,9	16,2	16,1	-
Питома вага підприємств, що впроваджували інновації, %	12,1	15,2	16,6	14,3	14,1	2,0
Загальний обсяг інноваційних витрат у промисловості, млн. грн.	9562,6	7695,9	13813,7	23229,5	9117,5	- 4,65
Кількість працівників, задіяних у виконанні наукових досліджень і розробок, осіб	136123	122504	97912	94274	88128	- 35,26

*Примітка: Дані наведено без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.
Джерело: складено автором на основі даних [9]*

За досліджуваний період 2014-2018 рр. кількість підприємств, що займались інноваціями у 2018 р. залишилась на рівні 2014 р. і склала тільки 16,1 % від загальної кількості підприємств. Кількість підприємств, що впроваджували інновації, у 2018 р. у порівнянні із 2014 р. зросла на 2,0 % і склала 14,1 %. Загальний обсяг інноваційних витрат на підприємствах знизився за 5 останніх років на 4,65 %. Кількість працівників, задіяних у виконанні наукових досліджень і розробок знизилась за 2014-2018 рр. на 35,26 %. Невисокий рівень інноваційної активності підприємств та значне зменшення кількості працівників, задіяних у виконанні наукових досліджень, свідчать

про уповільнення темпів інноваційного розвитку національної економіки.

Частка високотехнологічного експорту в загальному експорті продуктів промисловості в Україні у 2018 р. становила лише 6,9 %. Попередні спроби створення в Україні державної політики підтримки інновацій через вибіркової допомогу в розвитку окремих галузей, підгалузей і проектів мали обмежений позитивний вплив. За статистичними даними Міністерство розвитку торгівлі, економіки та сільського господарства України зростання виробництва із використанням технологій високого рівня відбувалось наступними темпами: 2016 р. - 10,6 %, 2017 р. - 7,7 %, 2018 р. - 0,7 %, із

використанням технологій середнього рівня: 2016 р. – 0,7 %, у 2017 р. – 11,4 % та у 2018 р. – 6,4% [12]. Досвід європейських країн підтверджує сучасний попит на інноваційну продукцію з високою доданою вартістю та необхідність зниження енерговитрат на виробництво одиниці промислової продукції. За даними Євростата енергоємність ВВП Німеччини становила 0,08 т н.е. / тис. міжнародних доларів, Франції – 0,09 т н.е. / тис. міжнародних доларів, Польщі – 0,10 т н.е. / тис. міжнародних доларів, в той час як в

Україні – 0,25 т н.е. / тис. міжнародних доларів [11]. Показники питомої ваги доданої вартості та енерговитрат при виробництві вітчизняної промислової продукції значно відстають від європейських аналогів.

Динаміка рейтингу України за індексом глобальної конкурентоспроможності є позитивною: починаючи з 2014 року Україна піднялась на 7 пунктів у рейтингу конкурентоспроможності економік країн світу (табл. 7).

Таблиця 7

Динаміка рейтингу України за індексом глобальної конкурентоспроможності та інтегрального показника рівня економічної безпеки національної економіки

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Рейтинг України	72	82	89	82	73	84	76	79	85	81	83
Темп зміни показника, у % до попереднього року	1,3	- 13	- 8,5	7,8	10,9	- 15	-9,5	- 3,9	7,6	- 4,7	2,5
Інтегральний показник рівня економічної безпеки національної економіки	65	65	61	60	60	51	46	49	53	51	54
Темп зміни показника, у % до попереднього року	3,2	0	- 6,2	- 1,6	0	-15	- 9,8	6,5	8,16	-3,8	5,9

Джерело: складено автором на основі даних [13,14]

Динаміка інтегрального показника рівня економічної безпеки національної економіки за період 2014-2018 рр. також є позитивною. Проте треба зауважити, що розрахована арифметична величина інтегрального показника рівня економічної безпеки національної економіки не є достатньою та за шкалою Харрінгтона цей рівень відноситься до «задовільного рівня безпеки» (діапазон значення 0,37 – 0,62).

Висновки. За досліджуваний період 2014-2018 рр. потрібно відмітити наступні позитивні зміни, які відбулись у національній економіці країни: зростання ВВП у вартісному виразі у 2,24 рази, ВВП, створеного у промисловості – у 2,28 рази, зростання індексів промислової продукції в цілому по промисловості на 13,01 %, зростання індексу конкурентоспроможності національної економіки на 7 пунктів, збільшення арифметичного значення інтегрального показника рівня економічної безпеки

національної економіки на 8 пунктів. Питома вага ВВП, створеного у промисловості склала у 2018 р. тільки 17,51 %, що є позитивною тенденцією в умовах сучасного розвитку циркулярної економіки. Проте питома вага ВВП, створеного у споживчому секторі склала у 2018 р. 45,31 %, що свідчить про споживчу модель національної економіки.

До негативних змін, які відбулись у національній економіці за період 2014-2018 рр. можна віднести наступне: скорочення кількості підприємств на 4,79 %, зниження обсягів прямих іноземних інвестицій на 39,88 %, низький рівень кількості підприємств, що займались інноваціями у 2018 р. - 16,1 % (залишилась на рівні 2014 р.), значне зниження кількості працівників, задіяних у виконанні наукових досліджень і розробок на 35,26 %, збільшення обсягів капітальних інвестицій у національну економіку України у 2,64 рази, у

промисловість – у 2,31 рази, невисока частка високотехнологічного експорту, яка у 2018 р. становила всього 6,9 % від загального обсягу експорту продукції, низькі темпи зростання виробництва із використанням технологій високого рівня у 2018 р. – 0,7 %, високі енерговитрати на виробництво одиниці промислової продукції.

В національній економіці України наряду із позитивними змінами залишається ще значна кількість чинників тривалого характеру, які накопичилися протягом минулих років із-за кризових явищ в економіці, які стримують розвиток національної промисловості на інноваційній основі із забезпеченням достатнього рівня економічної безпеки і залишають значну кількість невирішених проблем.

Література:

1. Остапчук Б. Я., Грунік І. С., Легенький М. І., Легенький Ю. І. Особливості розвитку промисловості України у сучасних умовах. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2018. № 62. С. 45-52.
2. Андрущенко І.Є. Аналіз соціально-економічних показників розвитку промисловості України. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2016. С. 86-90.
3. Якубовський М. М., Солдак М. О. Регіональні особливості розвитку промисловості України. *Економіка України*. 2017. № 3 (664). С. 35-48.
4. Юрчак О. Українська стратегія Індустрія 4.0 – 7 напрямів. URL: <https://industry4-0-ukraine.com.ua/2019/01/02/ukrainska-strategiya-industrii-4-0-7-napriankiv-rozvtuku/>.
5. Нова індустріалізація – реальний шанс для України. Антикризова рада громадських організацій України. Київ, 2018. 39 с.
6. Жаліло Я. Стратегія забезпечення економічної безпеки України. Пріоритети та проблеми імплементації. Стратегія національної безпеки України в контексті досвіду світової спільноти : навчальний посібник. Київ : Сатсанга, 2001. 224 с.
7. Система економічної безпеки держави / за заг. ред. д. е. н. проф. А. І. Сухорукова; Національний інститут проблем міжнародної безпеки при РНБО України. Київ : Стило, 2010. С. 366–394.
8. Пастернак-Таранушенко Г. А. Економічна безпека держави. Статика процесу забезпечення : навчальний посібник / за ред. проф. Б. Кравченка. Київ : Кондор, 2002. 302 с.

9. Офіційний сайт Державної служби статистики України. Статистична інформація. URL : www.ukrstat.gov.ua.

10. Лойко Д. М. Аналіз сучасного стану споживчого сектору економіки України в умовах розвитку циркулярної економіки. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. 2019. Вип. 35. С. 30 - 34.

11. Офіційний веб-сайт Eurostat. Національні рахунки (включаючи ВВП та регіональні рахунки). URL: <https://ec.europa.eu/eurostat>.

12. Офіційний веб-сайт. Міністерство розвитку торгівлі, економіки та сільського господарства України. URL : <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.

13. Індекс глобальної конкурентоспроможності. URL : https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%86%D0%BD%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81_%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BA%D1%83%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%BE%D1%81%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D0%B6%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96.

14. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України: наказ від 29.10.2013 р. № 1277. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. URL : <http://document.ua/prozatverdzhennjametodichnih-rekomendacii-shodo-rozrahunku-doc168080.html>.

References:

1. Ostapyuk, B. I., Grunyk, I. S., Legenkiy, M. I. and Legenkiy, Y. I. (2018), “Peculiarities of development of industry of Ukraine in modern conditions”, *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti*, vol. 62, p. 45-52.
2. Andryushchenko, I. E. (2016), “Analysis of socio-economic indicators of development of industry of Ukraine”, *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu*. p. 86-90.
3. Yakubovsky, M. M. and Soldak, M. O. (2017), “Regional features of industrial development of Ukraine”, *Ekonomika Ukrainy.*, vol. 3 (664). p. 35-48.
4. Yurchak, O. (2019), *Ukrainian Strategy Industry 4.0 - 7 Directions*, retrieved from : <https://industry4-0-ukraine.com.ua/2019/01/02/ukrainska-strategiya-industrii-4-0-7-napriankiv-rozvtuku/>.
5. New industrialization is a real chance for Ukraine. Crisis Council of Public Organizations of Ukraine (2018), 39 p.
6. Zhalilo, Y. (2001), *Stratehiia zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky Ukrainy. Priorytety ta problemy implementatsii. Stratehiia natsionalnoi bezpeky Ukrainy v konteksti dosvidu svitovoi spilnoty* [Strategy for ensuring the economic security of Ukraine. Priorities and implementation issues. Ukraine's national security strategy in the context of the experience of the world community], Satsang, Kyiv, Ukraine, 224 p.
7. Sukhorukov, A. I. (2010), *Systema ekonomichnoi bezpeky derzhavy* [System of economic

security of the state], Stylos, Kyiv, Ukraine, pp. 366–394.

8. Pasternak-Taranushenko, G. A. (2002), *Ekonomichna bezpeka derzhavy. Statyka protsesu zabezpechennia* [Economic security of the state. Statics of the security process], Condor, Kyiv, Ukraine, 302 p.

9. The official website of the State Statistics Service of Ukraine (2019), “Statistical information”, retrieved from : www.ukrstat.gov.ua.

10. Loiko, D. M. (2019), Analysis of the current state of the consumer sector of the Ukrainian economy in the conditions of development of the circular economy, *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Seriia «Ekonomichni nauky»*, vol. 35, p. 30-34.

11. The official website of the Eurostat (2019), National accounts (including GDP and regional accounts)”, retrieved from : <https://ec.europa.eu/eurostat>.

12. The official website of the Ministry of Trade, Economy and Agriculture of Ukraine (2019), retrieved from : <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.

13. Global Competitiveness Index, retrieved from :

https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%86%D0%BD%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81_%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BA%D1%83%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%BE%D1%81%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D0%B6%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96.

14. The Official website of the Ministry of Trade, Economy and Agriculture of Ukraine (2019), “On approval of the Methodological recommendations for calculating the level of economic security of Ukraine: Order No. 2977 of 29.10.2013”, available at: <http://document.ua/pro-zatverdzhennjametodichnih-rekomendacii-shodo-rozrahunku-doc168080.html>.

Стаття надійшла до редакції 28.11.2019 р.